

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
BANJALUKA
Broj: 85 0 P 076137 20 Rev
Dana, 20.07.2021. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija Gorjane Popadić, kao predsjednika vijeća, Violande Šubarić i Biljane Tomić, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja E.D.1 sina I. iz D., kojeg zastupa M.N., advokat iz D., protiv tuženih Z.D. iz A., S.Č. rođ. D., kći S. iz D. i E.D.2. rođ. D. iz G., sve zastupa S.M., advokat iz D., radi utvrđenja, vrijednost spora 50.000,00 KM, odlučujući o reviziji tuženih izjavljenoj protiv presude Okružnog suda u Doboju broj 85 0 P 076137 20 Gž od 28.08.2020. godine, na sjednici vijeća održanoj dana 20.07.2021. godine, donio je

PRESUDU

Revizija se odbija.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom Osnovnog suda u Doboju broj 85 0 P 076137 18 P od 24.02.2020. godine izdvaja se 1/3 iz ostavinske imovine iza ostavioca I.D. i to dio na nekretninama upisanim u Pl. broj 664 k.o. D., označenim sa k.č. broj 5595/1 zv. D. kuća i zgrade površine 91 m², k.č. broj 5595/1 zv. D. put bez oznake površine 55 m², k.č. broj 5595/1 zv. D. dvorište površine 156 m² i k.č. broj 5595/2 zv. D. njiva površine 519 m², upisanim kao njegov posjed sa dijelom 1/1, koje odgovaraju nekretninama po gruntovnom stanju označenim sa k.č. broj 234/27 zv. R. oranica površine 826 m² upisana u z.k. ul. broj 3745 k.o. SP D. kao vlasništvo I.D. sa dijelom 1/1, na ime investicionog ulaganja u predmetne nekretnine u korist nasljednika ostavioca-sina E.D.1 iz D. (tužitelja u ovom sporu), te iste ne predstavljaju ostavinsku masu iz ostavioca I.D.

Odbijen je dio tužbenog zahtjeva kojim je tužitelj tražio da mu se iz ostavinske mase na ime investicionog ulaganja u predmetne nekretnine izdvoji iznos od 31.692,80 KM. Obavezani su tuženi da tužitelju solidarno namire troškove postupka u iznosu od 8.995,50 KM, sa zakonskom zateznom kamatom od isteka roka za uplatu do konačne uplate.

Drugostepenom presudom Okružnog suda u Doboju broj 85 0 P 076137 20 Gž od 28.08.2020. godine žalba tuženih je odbijena i potvrđena prvostepena presuda.

Blagovremeno izjavljenom revizijom tuženi pobijaju drugostepenu presudu zbog povreda odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da se pobijana presuda preinači ili ukine i predmet vrati istom sudu na ponovno suđenje.

U odgovoru na reviziju tužitelj predlaže da se revizija odbije kao neosnovana.

Revizija nije osnovana.

Predmet spora u ovoj parnici je zahtjev tužitelja da se izdvoji 1/3 dijela iz ostavinske mase iza ostavioca D.I. na nekretninama bliže označenim u izreci prvostepene presude koje su

upisane kao posjed i vlasništvo ostavioca sa 1/1 dijela, u njegovu korist kao sina i nasljednika, na ime povećanja vrijednosti tih nekretnina doprinosom tužitelja, te da isto ne predstavlja ostavinsku masu iza ostavioca, kao i da mu se iz ostavinske mase po istom osnovu izdvoji iznos od 31.692,80 KM.

Tokom postupka kod prvostepenog suda utvrđeno je slijedeće činjenično stanje: da se kod prvostepenog suda vodio ostavinski postupak iza umrlog I.D. čiji su zakonski nasljednici tužitelj i tuženi, te da je postupak za raspravljanje zaostavštine prekinut zbog spora nasljednika da li tužitelju na ime njegovog doprinosa u povećanju vrijednosti ostaviočeve imovine pripada pravo na izdvajanje dijela iz zaostavštine i u kojem obimu; da je tužitelj tokom života ostavioca izvršio radove na njegovom stambenom objektu, za šta je uložio svoja sredstva izvodeći kako unutrašnje radove, tako i određene radove na vanjskom dijelu objekta i u dvorištu; da je tužitelj vodio brigu i pomagao svoga oca na način da mu je obezbjedio ženu koja je brinula o kući, kućnim poslovima i pripremanju hrane, a njenog supruga je angažovao na održavanju kuće i dvorišta; da prema nalazu i mišljenju vještaka građevinske struke G.L. vrijednost uložениh sredstava tužitelja u predmetnu kuću i okućnicu tokom 2012. godine iznosi 30.509,76 KM, što je znatno povećalo njihovu vrijednost, tako da su nakon izvođenja dodatnih radova kuća i okućnica od strane vještaka procijenjeni na vrijednost od 105.103,53 KM.

Polazeći od naprijed utvrđenog činjeničnog stanja prvostepeni sud je zaključio da je tužitelj tokom postupka dokazao da je svojim angažovanjem i ulaganjem sredstava povećao vrijednost stambenog objekta i dvorišta koji su predmet kako ostavinskog, tako i ovog parničnog postupka i da mu po tom osnovu pripada pravo da se iz ostavinske mase ostavioca izdvoji taj dio imovine koji neće činiti ostavinsku masu iza pok. I.D., pa je slijedom toga usvojio tužbeni zahtjev i u korist tužitelja izdvojio 1/3 dijela iz ostavinske mase ostavioca. Odbio je dio tužbenog zahtjeva da mu se iz ostavinske mase ostavioca izdvoji iznos od 31.692,80 KM, što bi predstavljalo 1/3 ukupne vrijednosti građevinskog objekta, uz obrazloženje da je tužitelj za istu imovinu istovremeno postavio i stvarno-pravni i obligaciono-pravni zahtjev, što nije u skladu sa dosadašnjim sudskom praksom.

Drugostepeni sud je, odlučujući o žalbi tuženih, kojom su osporavali prvostepenu presudu u dosuđujućem dijelu, prihvatio činjenična utvrđenja i pravne zaključke prvostepenog suda, pa je žalbu odbio i u tom dijelu potvrdio prvostepenu presudu.

Osporena odluka je pravilna i zakonita.

Prema odredbi člana 37. stav 1. Zakona o nasljeđivanju („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj: 1/09 do 82/19 : u daljem tekstu ZN), potomci i usvojenici ostaviočevi iz člana 21. stav 2. ovog zakona koji su živjeli sa ostaviocem i svojim radom, zaradom ili mu na drugi način pomogli u privređivanju, imaju pravo zahtijevati da im se iz zaostavštine izdvoji dio koji odgovara njihovom doprinosu u povećanju vrijednosti ostaviočeve imovine.

Iz utvrđenog činjeničnog stanja u predmetnoj pravnoj stvari, koje ne može biti predmet pobijanja u revizionom postupku, prema izričitoj zabrani propisanoj odredbom člana 240. stav 2. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13, u daljem tekstu: ZPP), proizlazi da je tužitelj tokom života ostavioca svojim sredstvima pomogao na način da je 2012. godine svojim sredstvima izvršio radove na njegovom stambenom objektu, izvodeći unutrašnje radove, određene radove na vanjskom dijelu objekta i u dvorištu, čija ukupna vrijednost prema procjeni vještaka građevinske struke iznosi 30.509,76 KM. Pored toga, tužitelj je par godina vodio brigu o domaćinstvu ostavioca na način da je

angažovao i mjesečno plaćao dvije osobe koje su brinule o kućnim poslovima i pripremanju hrane, te održavanju kuće i dvorišta.

Kod takvog stanja stvari, suprotno tvrdnji revidenata, pravilan je zaključak nižestepenih sudova da je tužitelj ulaganjem svojih sredstava u građevinske radove koji su izvršeni na nekretninama ostavioca povećao njihovu vrijednost, kao i da je angažovanjem drugih lica održavao tu vrijednost.

Slijedom toga, te imajući u vidu utvrđenu vrijednost radova koje je izveo tužitelj na spornim nekretninama i njihovu ukupnu vrijednost, prema nalazu vještaka građevinske struke, pravilna je i ocjena drugostepenog suda u pobijanoj presudi da tužitelju po tom osnovu pripada pravo, da se saglasno njegovom doprinosu u povećanju vrijednosti ostaviočeve imovine, u njegovu korist izdvoji 1/3 dijela iz te imovine.

Stoga je drugostepeni sud, suprotno tvrdnji revidenata, pravilno zaključio da je tužbeni zahtjev osnovan, pa su neutemeljeni revizioni navodi da je prilikom donošenja pobijane odluke o usvajanju tužbenog zahtjeva pogrešno primijenjeno materijalno pravo iz odredbe člana 37. ZN.

Suprotno tvrdnji revidenata, osporena presuda sadrži razloge o svim relevantnim žalbenim prigovorima, koje u potpunosti kao pravilne prihvata i ovaj sud, slijedom čega su neosnovani revizioni prigovori da je drugostepeni sud počinio povredu odredaba parničnog postupka iz člana 209. u vezi sa članovima 8., 155. i 231. ZPP.

Naime, revidenti analiziraju izjave saslušanih svjedoka i stranaka tvrdeći da su ih nižestepeni sudovi pogrešno cijenili i slijedom toga nezakonito usvojili tužbeni zahtjev. Međutim, kako su nižestepeni sudovi zaključak o relevantnim činjenicama u odnosu na izvršene građevinske radove koje je finansirao tužitelj donijeli na osnovu izjava saslušanih svjedoka koji su ili izvodili te radove (E.S., A.A., N.D., S.Č., S.i Dž.S.) ili o tome imaju neposredno saznanje (T.L., Š.M.), a o njihovoj vrijednosti saglasno procjeni vještaka odgovarajuće struke, neutemeljen je revizioni prigovor da je ocjena tih dokaza izvedena suprotno članu 8. ZPP.

Ni tvrdnja revidenata da utvrđena vrijednost uloženi sredstava tužitelja u odnosu na ukupno procjenjenu vrijednost spornih nekretnina po nalazu vještaka računski predstavlja manje od 1/3 dijela, nije od uticaja na pravilnost osporene presude iz razloga što se prema odredbi člana 37. stav 1. ZN u obzir uzimaju i drugi načini pomoći u privređivanju domaćinstvu ostavioca, što je u konkretnom slučaju tužitelj činio na način da je angažovao i plaćao dvije osobe koje su brinule o tom domaćinstvu.

Iz navedenih razloga odlučeno je kao u izreci na osnovu odredbe člana 248. ZPP.

Predsjednik vijeća
Gorjana Popadić

Za tačnost otpavka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Ačić